

Motion till riksdagen

1989/90:Sk650

av Roland Larsson och Hugo Andersson (båda c)

En sjukvårdsavgift i priset på alkohol och tobak

Sjukvårdens huvudmän står inför stora ekonomiska prövningar i framtiden. Forskning och medicinsk-teknisk utveckling ökar möjligheterna till framgångsrik behandling av sjukdom, men leder också till krav på ökade ekonomiska resurser.

Hos allmänheten finns stora förväntningar på förebyggande hälsovårdande insatser, som i många fall inte ger positiv ekonomisk effekt förrän efter flera år.

Personalen inom sjukvården har ett mycket ansvarsfullt och krävande arbete. Anspråken på bättre arbetsvillkor, mer personal och högre löner är därför högst berättigade.

Samtidigt har den kommunala sektorn under senare år drabbats av regeringens indragningar i sådan omfattning att de reserver som tidigare funnits nu tömts.

Höjningar av de kommunala skatterna bör undvikas av fördelningspolitiska skäl och för att de avsedda effekterna av skattereformen inte helt skall utebli. Det finns därför anledning att söka andra vägar att tillföra hälso- och sjukvården ökade intäkter. En sådan möjlighet är, enligt vår mening, att införa en särskild hälso- och sjukvårdsavgift på sprit och tobak.

Trots att Sverige ställt sig bakom WHO-målet att minska alkoholkonsumtionen med 25 % under perioden 1980-2000 har konsumtionen det senaste året ökat ännu mer än 3 %.

Samhällets kostnader för alkoholbruket har beräknats till 70 miljarder kr. Man uppskattar att av akutsjukvårdens platser utnyttjas ca 20-25 % för vård av alkoholberoende. Ca 40 % som skrivs ut från psykiatriska sjukhusen har diagnosen alkoholism eller alkoholpsykos. Mellan 300 000 och 500 000 människor i Sverige missbrukar alkohol. Ca 80 % av all misshandel utföres av alkoholberusade personer.

Även tobaksbruket förorsakar sjukvården höga "onödiga" kostnader.

Vi anser det vara logiskt och konsekvent att den konsumtion som förorsakar stora kostnader för sjukvården belastas med en särskild konsumtionsavgift som tillfaller hälso- och sjukvården.

Mot bakgrund av socialstyrelsens förslag till en 20-procentig höjning av priserna på alkohol vore det rimligt att en del av höjningen fick uttas som en sjukvårdsavgift som direkt fördelades till sjukvårdshuvudmännen.

En 5-procentig sådan avgift skulle gott och väl, även efter den önskvärda

minskning av konsumtionen som följer av en prishöjning, ge 1 miljard kronor per år i ökat tillskott till hälso- och sjukvården. Om detta sedan i sin tur skulle leda till en nedgång av alkohol- och tobakskonsumtionen, vilket är avsikten, kommer sjukvårdens kostnader proportionellt sett att sjunka ännu mer och skapa utrymme för de förbättringar som eftersträvas.

Mot. 1989/90
Sk650

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av en 5-procentig hälso- och sjukvårdsavgift på alkohol och tobak.

Stockholm den 24 januari 1990

Roland Larsson (c)

Hugo Andersson (c)